

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 227.656 van 10 juni 2014
in de zaak A. 209.814/IX-8142**

In zake: Christian DAEMEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christiaan Lesaffer
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Huidevettersstraat 22-24
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de vzw THOMAS MORE MECHELEN - ANTWERPEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jean Hendrickx
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 19 augustus 2013, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van de vzw Thomas More Mechelen van 21 juni 2013 – mondeling meegedeeld – tot beëindiging van de tijdelijke aanstelling van onbepaalde duur van Christian Daemen als lector aan de hogeschool Thomas More Mechelen.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Diane Mareen heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij en de verwerende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 2 juni 2014.

Kamervoorzitter Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christiaan Lesaffer, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Dirk Geens, die *loco* advocaat Jean Hendrickx verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Diane Mareen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker sluit op 9 september 1998 met de vzw Inrichtende Macht van de Vlaamse Katholieke Hogeschool voor Wetenschap en Kunst een ‘aanstellingsovereenkomst’ voor bepaalde duur van een jaar als lector voor een voltijdse opdracht.

Zo volgen verscheidene aanstellingsovereenkomsten voor bepaalde duur, tot verzoeker vanaf 1 oktober 2009 een aanstellingsovereenkomst voor onbepaalde duur sluit. Aan deze laatste overeenkomst is een addendum gevoegd waarbij verzoeker er in kennis van wordt gesteld dat met ingang van 1 oktober 2010, de vzw Lessius Mechelen alle contractuele verbintenissen overneemt

ten aanzien van het personeel van campus De Nayer van de vzw Inrichtende Macht van de Vlaamse Katholieke Hogeschool voor Wetenschap en Kunst.

Op 24 mei 2012 wijzigt vzw Lessius Mechelen haar naam in vzw Thomas More Mechelen.

In het Belgisch Staatsblad van 14 februari 2013 verschijnen de nieuwe statuten van de vzw Thomas More Mechelen.

3.2. Bij aangetekende brief van 24 juni 2013 wordt verzoeker het volgende medegedeeld:

“Hiermede delen wij u onze beslissing mee om de tussen ons bestaande aanstellingsovereenkomst te verbreken en dit met ingang van 1 juli 2013. De u verschuldigde opzeggingsvergoeding ten belope van 9 maanden loon zal u bij de eerstvolgende loonberekening worden uitgekeerd.”

Op 10 september 2013 schrijft de raadsman van verwerende partij aan de raadsman van verzoeker:

“[...] bevestig ik u, namens cliënte, de verbreking van de overeenkomst met [verzoeker] met betaling van een verbrekingsvergoeding zoals deze beslissing aan [verzoeker] niet alleen mondeling maar later ook schriftelijk werd bevestigd via aangetekend schrijven.

De motieven van deze beslissing zijn gelegen in de herstructurering binnen de vzw Thomas More Mechelen naar aanleiding van de geplande fusie met vzw Thomas More Antwerpen op 1 januari 2014 en de inkanteling van de academische opleidingen in de Katholieke Universiteit Leuven op 1 oktober 2013.

In het licht van deze ingrijpende herstructurering en het dalend aantal ingeschreven studenten, diende er te worden bespaard en dient er te worden ingegrepen in de bestaande structuren en organigrammen waardoor de opdracht van [verzoeker] diende te worden beëindigd.”

3.3. Op 1 januari 2014 wijzigt de verwerende partij opnieuw haar naam tot vzw Thomas More Mechelen-Antwerpen na opslorping van de vzw Thomas More Antwerpen.

IV. Rechtsmacht van de Raad van State

Exceptie

4. De exceptie met betrekking tot de rechtsmacht van de Raad van State anticiperend, geeft verzoeker in het inleidend verzoekschrift aan volkomen bekend te zijn met de rechtspraak van de Raad van State, het Grondwettelijk Hof en het Hof van Cassatie met betrekking tot geschillen inzake personeelsaangelegenheden in het vrij onderwijs.

Deze uitvoerige uiteenzetting komt erop neer, ten eerste, dat die rechtspraak volgens verzoeker enkel betrekking had op vrije onderwijsinstellingen in het secundair onderwijs of het universitair onderwijs of op hogescholen toen deze laatste nog onderworpen waren aan het zogenaamde rechtspositiedecreet van 27 maart 1991. Volgens verzoeker is het statuut van het personeel van de hogescholen evenwel fundamenteel verschillend geregeld in het decreet van 13 juli 1994 ‘betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap’ (hierna: hogescholendecreet). Verzoeker zet in de tweede plaats uiteen dat de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof mag evolueren, en zo de Raad verzoekers interpretatie van het hogescholendecreet niet zou bijvallen, verzoekt hij opnieuw een prejudiciële vraag aan het Hof voor te leggen met betrekking tot het verschil in rechtsbescherming tussen personeel dat is tewerkgesteld in gesubsidieerde vrije hogescholen en personeel van officiële hogescholen.

5. In de memorie van antwoord reageert de verwerende partij:

“De eisende partij tracht met een omvangrijke uiteenzetting kennelijk te overtuigen dat Uw Raad bevoegd zou zijn inzake huidig geschil. Zoals de eisende partij nochtans zelf aangeeft, dient op basis van de heersende rechtspraak van de Raad van State te worden vastgesteld dat *in casu* de burgerlijke rechtbanken [...] bevoegd zijn.”

Ook de verwerende partij haalt vervolgens de rechtspraak van de drie hoogste rechtscolleges aan om haar exceptie te onderbouwen.

6. In de memorie van wederantwoord volhardt verzoeker “dat de rechtspositie van het onderwijzend personeel, ook in het vrij gesubsidieerd hoger onderwijs onder de gelding van het hogescholendecreet, wel degelijk statutair/reglementair van aard is aangezien er vandaag een eenheidsstatuut geldt”. Door zich bevoegd te verklaren, zou de Raad van State aan het hogescholendecreet een “grondwetsconforme interpretatie” geven. Ondergeschikt argumenteert verzoeker dat de reeds in deze materie uitgesproken arresten waar de verwerende partij naar verwijst de Raad niet van de plicht ontslaan om een prejudiciële vraag te stellen: er is volgens verzoeker immers over de ongrondwettigheid in kwestie nog geen uitspraak gedaan door het Grondwettelijk Hof.

7. In zijn laatste memorie stelt verzoeker vast dat de decretale bepalingen betreffende het hoger onderwijs met ingang van 1 september 2013 gecodificeerd zijn bij decreet van 20 december 2013 in de Codex Hoger Onderwijs. Het hogescholendecreet van 13 juli 1994 is opgeheven. Verzoeker merkt op dat de Codex inhoudelijk niets wijzigt aan de regeling van de rechtspositie van het personeel der hogescholen en hij volhardt erin dat de identieke rechtspositie voor alle personeelsleden van de hogescholen aantoont dat dit statuut reglementair van aard is en niet contractueel.

Beoordeling

8. Het voorwerp van voorliggend beroep tot nietigverklaring is een geschil over verzoekers ontslag als lector.

9. De verwerende partij is een gesubsidieerde vrije onderwijsinstelling, opgericht op privé-initiatief en dat was ook haar voorgangster die verzoeker oorspronkelijk bij aanstellingsovereenkomst had aangeworven.

In zijn arrest van 6 september 2002 (C.01.0382) stelt het Hof van Cassatie dat instellingen die zijn opgericht door privépersonen, maar erkend door de federale overheid, de overheid van de gemeenschappen en gewesten, de

provincies of gemeenten, administratieve overheden zijn in de zin van artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, mits hun werking door de overheid wordt bepaald en gecontroleerd en zij beslissingen kunnen nemen die derden binden, meer bepaald door de eigen verplichtingen tegenover anderen eenzijdig te bepalen of door verplichtingen van die anderen eenzijdig vast te stellen en dat handelingen door deze instellingen gesteld het voorwerp kunnen zijn van een nietigverklaring wanneer die instellingen een deel van het openbaar gezag uitoefenen.

Uit de subsidiaire rechtsmacht van de Raad van State – als administratief rechtscollege – en uit de rechtspraak van het Hof van Cassatie mag het vermoeden worden afgeleid dat de Raad van State niet over rechtsmacht beschikt indien de verwerende partij een private rechtspersoon is aangezien deze in principe niet over de bevoegdheid beschikt om eenzijdig bindende beslissingen te nemen. Dit is dan enkel anders indien het tegenbewijs wordt geleverd en aangetoond wordt dat dergelijke beslissingsmacht wel tot de bevoegdheid van die rechtspersoon behoort en bovendien kan worden betrokken op de bestreden beslissing.

10. Wat de aard betreft van de arbeidsverhouding tussen zulke privaatrechtelijke instelling en haar personeel, ontstaat de dienstbetrekking tussen beide partijen in beginsel door een overeenkomst, zodat de rechtsverhouding tussen partijen van contractuele aard is, ook als hun contractuele vrijheid verder beperkt is door de bevoegde overheid middels algemene en onpersoonlijke bepalingen waarvan zij niet naar eigen goeddunken kunnen afwijken.

Ook een verregaande beperking van de contractuele vrijheid van de partijen waarbij de arbeidsvoorwaarden in hoofdzaak door de decreetgever zijn vastgelegd en op gelijke wijze op de personeelsleden van alle hogescholen van toepassing verklaard, zoals ten tijde van de aanstellingsovereenkomst in kwestie bij decreet van 13 juli 1994 ‘betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap’ – thans titel 2 van deel 5 van de Codex Hoger Onderwijs – houdt

niet in dat de verhouding tussen de partijen haar contractuele aard verliest, nu die verhouding ontstaan is uit een overeenkomst.

De stelling van verzoeker, als zou de decreetgever bij het hogescholendecreet van 13 juni 1994 aan het onderwijspersoneel van de hogescholen een publiekrechtelijke rechtspositieregeling hebben willen geven en aan het hogeschoolbestuur de bevoegdheid hebben verleend om dat personeel met een eenzijdige rechtshandeling in dienst te nemen, zodat het voorliggende beroep geen betrekking heeft op de uitvoering van een overeenkomst, vindt geen steun in het decreet. Nergens uit de tekst van dit decreet blijkt dat de decreetgever bedoeld had terug te komen op de contractuele aard die de rechtsverhouding van het bedoeld personeel had.

11. Daaruit volgt dat de beslissingen in personeelszaken, zoals de bestreden beslissing, die de verwerende partij neemt op de wijze als geregeld door het genoemde hogescholendecreet van 13 juli 1994 niet geacht kunnen worden handelingen te zijn die zij stelt als administratieve overheid in de zin van artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

12. Het voorliggende beroep betreft een geschil over burgerlijke rechten, waarvoor de justitiële rechter bevoegd is.

De exceptie is gegrond.

V. Prejudiciële vraagstelling

13. De prejudiciële vraag die verzoeker formuleert betreft de rechtsmacht van de Raad van State. Zo verzoeker de overtuiging van de Raad van State niet deelt met betrekking tot de interpretatie die ter beoordeling van zijn rechtsmacht te geven is aan het hogescholendecreet en die aan de basis ligt van zijn verzoek tot prejudiciële vraagstelling, zij eraan herinnerd dat 's Raads beslissing hierover vatbaar is voor een voorziening in cassatie overeenkomstig arti-

kel 158 van de Grondwet en de artikelen 33 en 34 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals deze worden uitgelegd door het Hof van Cassatie.

14. Krachtens artikel 26, § 2, derde lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 ‘op het Grondwettelijk Hof’, is de Raad van State in dit geval daarenboven niet gehouden een prejudiciële vraag te stellen wanneer het decreet het aangevoerde artikel van de Grondwet klaarblijkelijk niet schendt of wanneer de Raad meent dat het antwoord op de prejudiciële vraag niet onontbeerlijk is om uitspraak te doen.

15. De grondwettelijk gewaarborgde vrijheid van onderwijs impliceert de vrijheid voor de verwerende partij om het personeel te kiezen dat wordt tewerkgesteld met het oog op de verwezenlijking van de eigen onderwijsdoelstellingen. Die vrijheid van keuze werkt door in de arbeidsverhouding tussen het hogeschoolbestuur en zijn personeel en verantwoordt dat de aanstelling en benoeming van het personeel bij overeenkomst gebeuren.

Luidens artikel 144 van de Grondwet behoren de geschillen over burgerlijke rechten bij uitsluiting tot de bevoegdheid van de gewone rechtbanken. Het in het geding zijnde verschil in behandeling vindt, op het vlak van de jurisdictionele waarborg die respectievelijk aan het personeel van het vrij onderwijs en aan dat van het officieel onderwijs wordt geboden, bijgevolg zijn verantwoording in de Grondwet zelf.

Het Grondwettelijk Hof acht zich niet bevoegd om zich uit te spreken over een verschil in behandeling voortvloeiende uit een door de grondwetgever zelf gemaakte keuze.

16. Het verzoek tot prejudiciële vraagstelling wordt verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 10 juni 2014, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
Bruno Seutin,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,
bijgestaan door	
Vera Wauters,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Vera Wauters

Geert Van Haegendoren